

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการสืบเนื่องทางด้านศิลปกรรมสถานภาพของช่าง และรูปแบบผลงานประดับกระจกของพม่าในมณฑลยะหว่างสมัยปลายราชวงศ์คองบองถึงสิ้นสมัยอาณานิคม 2) ศึกษาสถานภาพของงานประดับกระจกที่มีคือสังคมและวัฒนธรรมของพม่าในช่วงสมัยปลายราชวงศ์คองบองถึงสมัยอาณานิคม 3) ศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของพม่าที่ส่งผลกระทบต่อมาสู่งานประดับกระจกของพม่าในช่วงสมัยราชวงศ์คองบองตอนปลายถึงสิ้นสมัยอาณานิคม

ผลการศึกษาพบว่างานประดับกระจกของพม่าในยุคจารีตเป็นผลิตผลทางสังคมส่วนหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชนชั้นปกครองในฐานะเป็นเครื่องแสดงสถานภาพทางสังคมซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานคตินิยมทางศาสนาที่ว่าด้วยการจำลองโลกสวรรค์ ความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ปรากฏอย่างเด่นชัดขึ้นในสมัยปลายราชวงศ์คองบองช่วงเมืองมณฑลยะเป็นราชธานี ระบบอุปถัมภ์ได้ทำให้ช่างถูกดึงเข้ามาอยู่ภายใต้การกำกับของชนชั้นปกครอง นอกจากนี้ยังมีการสอดประสานกันระหว่างเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้วในพม่าที่ว่าด้วยความชำนาญในการใช้ยางรัก กับเทคโนโลยีที่มาจากตะวันตกที่ว่าด้วยเรื่องวัสดุประเภทกระจก เนื่องจากเราพบว่าพม่าไม่ได้เป็นผู้ผลิตกระจกใช้ตัวเองแต่ได้นำเข้ามาจากต่างประเทศเสมอมาตั้งแต่ยุคจารีตถึงสิ้นสมัยอาณานิคม

ในช่วงสมัยอาณานิคมแม้ระบอบกษัตริย์ของพม่าจะได้สลายตัวลงไป แต่งานประดับกระจกยังคงได้รับความนิยมจากสังคมสืบมา ในช่วงเวลานี้บรรดาพ่อค้า และเศรษฐีผู้มีฐานะดีขึ้นจากการค้าขายภายใต้ระบอบการปกครองของอังกฤษได้เข้าทำหน้าที่เป็นผู้อุปถัมภ์ช่างแทนที่กษัตริย์ในการสร้างงานศิลปกรรมตามแบบประเพณีที่เคยมีในราชสำนัก โดยอยู่ภายใต้ความศรัทธาในพุทธศาสนาเป็นสำคัญ งานประดับกระจกของพม่าในช่วงเวลานี้มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปทั้งรูปแบบ สี สัน มิติ และลวดลายที่แสดงให้เห็นได้ถึงอิทธิพลตะวันตกอย่างชัดเจน

ABSTRACT

TE 145547

Aims of this thesis are 1) to study the following process of arts, status role of craftsmen and types of glass decoration between the end of Konbaung dynasty and the end of colonial days 2) to study the status role of glass decoration in Myanmar society and culture between the end of Konbaung dynasty and the end of colonial days 3) to study the process of social and cultural change of Myanmar reflection to glass decoration in the end of Konbaung dynasty and the end of colonial days

The result of this study pointed that glass decoration of Myanmar in tradition days was the social product, closely related to the rulers showing the social status role according to religious ways. This relationship clearly appeared in the end of Konbaung dynasty as the craftsmen were under of control of the rulers under the patronage system. Besides, there was the co-operation between local and western technology especially the glass which was imported since the tradition days.

Though the monarch of Myanmar was collapsed in the colonial days, the glass decoration still continued under the patronage of merchants who wanted to follow up the tradition arts of royal courts and dedicated to the Buddhist faith. Myanmar glass decoration in this time varied in types, colours, dimension, and designs, clearly reflected the western influence.